

Mellkereszt

Bútorgyűjtemény

Leltári szám: 53.3480.1 

Készítés ideje: 18 -19. SZÁZAD FORDULÓJA

Készítés helye: Balkán

Anyag: puszpángfa (feltehetően); sárgaréz

Technika: faragott

Méretek: hosszúság: 12,5 cm
szélesség: 6,2 cm

A mellkeresztnek minden oldala faragott, de a faragás művészi minősége nem éri el azt a színvonalat, amelyet az itt kiállított tárgyak többsége képvisel. Az egyes jelenetek nehezen azonosíthatók, ami nem csupán a faragás rusztikusságának, az elnagyolt részleteknek, hanem a használatból fakadó kopásnak, töréseknek, hiányoknak is köszönhető.

A tárgy datálása nem egyértelmű, talán a 18. század végén vagy már a 19. században készülhetett valamelyik balkáni monostorban.

A kereszt egyik oldalán középen a Keresztre feszítés látható Szűz Máriával és János apostollal. A jelenet fölötti keretben Jézus Krisztus görög nevének rövidítése, IC XC olvasható. A kereszt függőleges szárának alján Jézus siratása látható.

A függőleges szár felső képmezőjében az Úrszínváltás jelenete egyértelműen azonosítható: Krisztus sugárzó kör alakú dicsfényben (mandorla) áll a Tábor-hegyén, két oldalán Mózes és Illés tűnik föl, előtte a három megrémült tanítvány, Péter, Jakab és János a földre borul.

A kereszt rövidebb szárán, a bal oldali képmezőben feltételezhetően a Krisztus üres sírjához érkező és az ott ülő angyallal találkozó kenetozó asszonyok. A kereszt rövidebb szárán a jobb oldali képmező feltételezhetően Krisztus feltámadását ábrázolja. A bizánci hagyománynak megfelelően a pokolra leszálló Krisztus van a középpontban, aki kiragadja a halál rabságából Ádámot és Évát.

A kereszt másik oldalán középen Jézus megkeresztelkedése látható. Ehhez a jelenethez tartoznak a kereszt rövidebb szárán megjelenő, félalakosan ábrázolt angyalok és egy nem azonosítható figura is. A kereszt függőleges szárának tetején az Örömhírvétel jelenete vehető ki. A kereszt függőleges szárának alján lévő jelenet nem azonosítható.

